

leten s ott is csak csekély számban, mindamellett a szép tölgyfa-csemetékből mintegy 10⁰/₀-ot már eddig is tönkre tett.

Miután valószínűnek tartom, hogy ez a kártékony egérfaj már más vidékeken is jelentkezett, sőt talán nagyobb károkat is tett, úgy hogy pusztításával szemben egyesek már valami helyes és gyakorlati irtási módról is gondoskodtak, szükségesnek tartottam felemlíteni az esetet, hogy annak kapcsán felkérhessem mindazon tisztelt szaktársakat, kik ezen ártalmas állattal esetleg már közelebb megismerkedtek, miszerint sziveskedjenek azon módokat s esetleg szereket az „Erdészeti Lapok“ útján tudomásomra hozni, melyek segítségével azok kiirtását célszerűen eszközölni lehetne.

Együttal bátorkodom a tekintetes szerkesztőségnek egy csomót a lerágott csemetékből a mai postával beküldeni.

Déván Róbert,
m. k. főerdész.

V a d á s z a t i t á r c z a.

A farkasfogókról.

Izegrim ő ordasságának egykor tág birodalma napról-napra szűkebb határok közé szorul. Az Aesopus-féle mesében leirt kedélyes életnek vége van. A „Cur turbulentam fecisti mihi aquam bibenti“ váddal manapság már csak ritkán állhat elő az együgyü gyapjasnak s a „pater hercle tuus male dixit mihi“-szerü erőszakoskodásban is vajmi ritkán gyakorolhatja magát. Furfangos elmésségét az ember nagyobbal játsza ki s ha elkeseredésében erőszakoskodáshoz fordul, ellehet készülve rá, hogy előbb-utóbb busásan visszakapja. S még is mind hiába, sem fortély, sem erőszak ki nem írthatja fáját. Szörnyü éhségében gyilkos méreg ronthatja el szájaizét; nyütt bundájába öldöklő golyót röpíthet a legkitünőbb hátultöltő; fejsze, csákány, bunkó állhatja útját terjedésének: rengete-

geink e merész rablóját még sem adhatjuk át a palaeonthologiának.

A havasi legelőkön egy-egy bárány, tinó sőt ökör most is „eltéved“ néha, s csak a szegény nyájőr tudja megmondani, hogy miként fog vele beszámolni őszzel gazdájának. Hiába számlálja meg minden nap a gondjára bizott „lábás jószágot“, hiába kísér éber figyelemmel minden gyanus mozgást, a merész ordas ott ólálkodik a közelben s ügyesen lesi el azt az egyetlenegy pillanatot, midőn az eltűntek számlájára ismét egy rovást húzhat. Nyájaskodásától — vagy tán juhászokodásától — ép úgy retteg a megszámlált komendorőrizte nyáj, mint a mértföldekre terjedő erdőrengetegek meg nem számolt nemesvad-állománya. Száz ellenség ellen bujkálva neveli fel magzatját az anyaöz; hiúz, róka, vadmacska s a ragadozó madarak egész serege ólálkodik fekhelye körül; a gondos anya csak folytonos helyváltoztatással mentheti meg a tapasztalatlant, hogy azután mire a jámbor őzikéből fürge őz lett, éhes farkashad rendszeres hajtóvadászatban csipje el — az ember orra elől! Az őznek mindegy, de mit szól hozzá a vadász, ki ideges szenvedélyét oly soká rendelte alá a vadtenyésztő szelid gondoskodásának.

Bizonyára nem szívesen türi a konkurencziát s miért is túrné, mikor a dolog rendje szerint övé a juss. Még csak a lovagiasságra sem gondol makacs ellenével szemben. Ha nem éri utól golyója a nyilt üldözésben, lesbe csalja. Ha mérget nem alkalmazhat ellene, törbe ejti másként.

Brehm egyik Budapesten tartott vonzó felolvasásában részletesen leírta volt, hogy miként szerkesztik Szibériában a farkasfogót. Körbe vert kettős czölöpsort erős vesszővel fonnak be s az egésznek tetejét jól befedik. A belső körbe, mely egészen külön áll, csalogatóul mekegő kecskegidát zárnak be; a külsőt nyitott csapóajtóval látják el, hogy az előbb-utóbb

megjelenő vendég el ne hagyja valahogy unalmában a szállást, mielőtt az otthon kényelmesen pipázgató gazda üdvözlésére nem siet.

Egyszerű berendezés, mely nálunk sem egészen ismeretlen. Itt ezen a vidéken egykor sok lehetett, néhány még most is ott roskadozik kinn a határban. Hanem az élelmes székely nép felhagyni kezd vele, mert a mi ordasunk úgy látszik finnyásabb izlésű, mint a szibériai rokon, nem szívesen keresi fel az ilyen paraszt szállást. Azután ha néha-néha kényszerűségből bele is téved, eszesebb és ügyesebb, hogy sem ne tudna magán segíteni. Csak nem régiben is kettő menekült ki ép bőrrel egy ily fogóból, sőt egy harmadik is megkísérelte azt, bár nem teljes szerencsével. A mint az ajtó utána csapódott s a rászakadó sötétségből észrevette, hogy nem jó helyre került, a marasztaló kecskehang daczára is kifelé igyekezett. Nagy erőfeszítéssel sikerült is kiharapni magát börtönéből, hanem minő fatum, egy jókora forgács emlékül a foga között maradt s ő szabadon bár, de étlen szomjan bujkálta a rengeteget, míg végre egy fuvarosra bukkant, ki azután fejszéjével gyökerestül kisegítette foga közül a makacs éket.

E tapasztalatokon okulva, módosítottak a szerkezeten. A belső kört meghagyták, de a külsőt csavarvonalban huzzták ki, úgy hogy fala kétszer fogta körül a belsőt. A csigaaalaku bemenet így szűkebbé vált, úgy hogy a bundás nem fordulhatott meg benne s ha kétségbeesett erőlködéssel át is tört a falon, csak újabb ketreczbe jutott, — még mindig ctt volt a második csavarvonal.

Ügyesen kigondolt szerkezet, de furfangját a farkas szeme is észreveszi. Eljön a nyilásához, bele is néz a szűk menetbe, de azután megfordul és feledve a kínálkozó prédát odább áll.

No de a székely nép sem fárad bele egyhamar a dologba. A kis Nyárád partján olyan fogót állítottak fel, melyen a

farkasszem sem találhat egykönnyen kifogásolni valót. Meglehet vele elégedve ő is és a székely is. Rajz nélkül ugyan nehéz leírni az elmés szerkezetet, de talán még is megérti a szives olvasó.

Belső részét erős bükkpadlókból négyszögben rakott juhakol képezi, melynek két egymással párhuzamos fala mellett mintegy félméternyi távolságban újabb két fal fut hasonló módon elkészítve. E két fal az ól mellett azzal közös fedél alatt két mindkét oldalon nyitott folyosót képez, a vendégarasztalót. Az ól négy sarkán négy csapóajtó nyílik be a folyosóba, úgy hogy nyitott állapotban mindenik az ól falához simul.

Az ól másik két falán, az ajtó magasságának szintjén minden ajtó mellett egy erős ruganyos rud van oda erősítve oly formán, hogy szabad állapotban az ajtótól jól elálljon. E rudak végét az ajtók azon felső szegletével, mely a saroktól távol áll, rövid zsineggel köti össze, úgy hogy ha az ajtót betoljuk, a rud a falhoz feszítettetik. Felállításakor az ajtókat betolva egy-egy peczek által a szemben levő falhoz kitámasztjuk, a peczekre zsinetet kötünk s azt a kitámasztott ajtó fölött egy faszegen megtörve a földény alatt a folyosó közepéig vezetjük; itt át-bujtatva egy második faszeg furatán függélyesen lefelé visszük s a hidláshoz erősítjük. Azután térdmagasságban keresztbe egy másik zsinetet alkalmazunk s azt a két fal között vízszintesen kifeszítve, re bene gesta távozhatunk azzal a jó reménységgel, hogy az akolba zárt juh vagy kecske hangja előbb-utóbb oda csalja az ordast. És ez elég, mert ha megjelenik valószínűen ott is marad. Bizalmatlansága sem fedezhet fel ez egyszerű ól körül veszélyt. Félve szaglálja körül a helyet, de a körök szűkebbek lesznek. Meg-meg áll, körül néz . . . s azután a mint a pecsenye ize jobban és jobban csiklandozza fogát, egy ugrással ott terem a fal mellett. Ellen-

ség sehol sincs még csak egy komondor hangja sem háborgatja. Be tehát . . . de miként? A fal nem enged, de hát a két folyosó? Onnan talán meglehet közelíteni a drága prédát? Veszély nem érheti, hisz tulról is nyitva. Csak keresztül kell futni rajta . . .! Neki iramodik, megérinti a zsineget és a mi azután erre következik elég szomorú rá nézve!

Várnai Sándor.

A f a p i a c z r ó l .

Budapest, 1883. júliushó 20-án.

(B.) A felvidék épületfa anyagainak az alvidék fapiaczaira való vizen szállítása rendes viszonyok között június hóban szokott végződni, és ezzel kapcsolatosan a fakereskedés is ez időtájban éri el tetőpontját. E szerint tehát túl lennénk azon időponton, midőn még a fapiaczról érdekesítő hírek hallására reménykedünk! Ennek daczára örömmel kell konstatálnunk, hogy a kereslet folytonosan oly élénk, különösen vastagabb méretű szálfára, miszerint az ki sem elégíthető. Egyébként ez évben a vékonyabb szarufában is a forgalom oly nagy volt, minőt eddig alig tapasztaltunk és csakis ezen körülmény magyarázza meg a 10 m. hosszú vékony szarufára a Duna vidékén jegyzett dbonkénti 0.95—1 frtnyi igen kedvező árt. Ezen választéknak tulságos kiállításától különben az erdőbirtokosokat óvnunk kell, mert a Liptó-Ujvárott levő csersavgyár kéregszükségletének fedezésére oly terjedelmű fiatal állabok tarthatnak, hogy e téren tultermelés bekövetkezésétől alaposan tarthatunk.

A fapiacz szilárd helyzetét egyébiránt nemcsak a fenyő épületi faanyagokra irányuló élénk kereslet és kedvező árak jelezik, de igazolja azt: a tölgyépület- és műszerfa iránt külföldi vállalkozók részéről tanusított rendkívüli érdeklődés is.